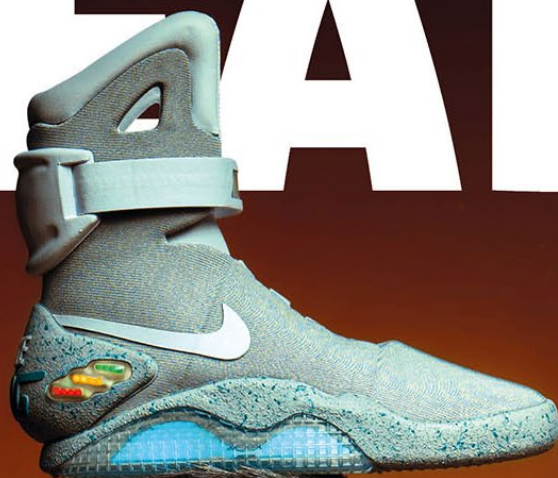

CHARLIE ŠRÁMEK

SNEAKER HEAD

Sneakerhead

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Charlie Šrámek

Sneakerhead – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

CHARLIE ŠRÁMEK

SNEAKER

HEAD

© Charlie Šrámek, 2024

Photos © Daniel Sýkora (Instagram @purplcikady)

Fotografie: s. 59 © FashionStock.com / Shutterstock.com;
s. 60 © Ovidiu Hrubaru / Shutterstock.com;
s. 63 © Everett Collection / Shutterstock.com;
s. 65 © landmarkmedia / Shutterstock.com;
s. 67 © Yuri Turkov / Shutterstock.com;
s. 68 © Tinseltown / Shutterstock.com; s. 85 © matsiukpavel / Shutterstock.com;
s. 89 © The_Oracle / Shutterstock.com;
s. 91 © J2XZ13 / Shutterstock.com;
s. 117 © MKfoto / Shutterstock.com

ISBN tištěné verze 978-80-264-5489-2

ISBN e-knihy 978-80-264-5495-3 (1. zveřejnění, 2024) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-264-5496-0 (1. zveřejnění, 2024) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-264-5492-2 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

VSTUP DO SVĚTA SNEAKERS	4
ZAČÁTEK FENOMÉNU SNEAKERS	12
VELKÁ 3	56
ZÁSADNÍ TENISKY HISTORIE	70
„HONORABLE MENTIONS“	110
ANATOMIE TENISKY	118
TRH S TENISKAMI A RESELL	124
NEŽ ZAČNETE S INVESTOVÁNÍM DO SNEAKERS	134
PROČ SE NOSÍ FAKE VĚCI?	142
DÁ SE NA TENISKÁCH V DNEŠNÍ DOBĚ JEŠTĚ VYDĚLAT?	148
OTÁZKY OD FANOUŠKŮ	154

VSTUP

DO SV

SNEAK

Sakra, no není tohle šílené? Já píšu knížku!

Mým celoživotním snem bylo napsat knihu. Přesto by mě ani ve snu nenapadlo, a už vůbec né moji učitelku ze střední školy, že jednou dostanu nabídku na to, aby se tenhle sen stal skutečností. Když píšu tyto řádky, je mi dvacet sedm let. Děkuji, že jste do mě vložili důvěru a koupili si tento výsledek mé práce. Chci být vždycky inspirací a důkazem, že všechno je možné – už jen proto, že nepocházím z nejlepších poměrů...

Jenže kdo vlastně jsem a proč tuhle první knížku o sneakers a kultuře sneakers píšu právě já? Rád bych se vám na dalších stránkách blíže představil a popsal vám, jak jsem se ke světu tenisek vůbec dostal, jak je tenhle svět obsáhlý a jak s ním celý můj život zapadá do sebe. Kniha by vám měla nabídnout vhled do světa sneakers a jeho dějin, které jsou opravdu obsáhlé a zasahují do nejrůznějších uměleckých sfér. Měla by vám umožnit porozumět, jak to vlastně celé funguje, a ukázat, proč je to posledních 15 let obrovský fenomén a jak se na tomto fenoménu dají vydělat peníze.

Prvně, než vůbec začneme rozebírat kouzelný svět sneakers, je slušnost představit vypravěče a říct, kdo tyhle řádky píše. Pojdme na to!

Jsem obyčejný kluk, který se narodil v malém městě u rakouských hranic jménem Mikulov. Od malička vyrůstám bez táty, který opustil moji maminku dřív, než jsem se narodil. Mužský vzor mi ale v životě nechyběl: můj děda byl v té době velký podnikatel a měl kamenickou firmu, kterou založil hned po revoluci. Takže jsme se na začátku neměli vůbec špatně. Dodnes mám schované fotky z doby, kdy jsem byl šťastný malý kluk s dědou – vzhlížím k němu dosud jako k velké postavě svého životního příběhu. Bohužel v době kolem mých 6 let se objevily velké problémy a můj děda se musel zadlužit. Skončili jsme jako rodina špatně. Jelikož jsme všichni bydleli v jednom domě, tak k nám chodili exekutoři, a já si dodnes pamatuji, jak se jako malý kluk schovávám pod stolem, když se nám dvě holohlavé gorily snaží dostat do domu. Když tohle píšu, pořád ten pocit strachu vnímám. Všude v domě žluté samolepky a já jako malý špunt nechápající, co se to děje. Byli jsme s mámou donuceni se odstěhovat.

Asi si dokážete živě představit, že to nebylo jednoduché. Máma byla samoživitelka s dluhem na krku, protože chtěla pomoci rodině. Už tehdy jsem jasně cítil, že takhle nechci žít. Ve 14 letech jsem už přemýšlel, jak bych mohl vydělávat nějaké peníze. V mém okolí byly děti z bohatých rodin, které nosily oblečení a hlavně boty, jež jsem vždycky obdivoval. Adidas, Nike, Jordan anebo první Yeezy. Vždycky jsem měl silný vztah k teniskám, ale neměl jsem na ně peníze. Bylo to v době, kdy jsem poprvé zkoušel vydělávat. Začal jsem dělat grafický design, navrhoval jsem loga, oblečení, weby, bannery, prostě všechno, co jsem se mohl naučit na YouTube, a potom zužitkovat a nabídnout podnikatelům nebo firmám. Za svoje první našetřené peníze jsem si koupil boty Adidas s křídly, protože mě vždycky bavila extravagance a americký styl. Koukal jsem na americké rappery, jako je Kanye West, Jay-Z, DJ Khaled, Eminem, Rick Ross ad., kteří přesně takhle sneakers nosili. A já je chtěl taky. Byl to jeden ze snů malého kluka, který toužil nosit to, v čem chodily americké hvězdy a bohaté děti. Tehdy mi ale zbývalo jen zajímat se o ně a obdivovat je.

Jak jsem se ale dostal ke sbírání tenisek? Nebojte, dozvíte se dál. Dneska už jsem dospělý a patřím k předním youtuberům v Česku. Mám vlastní značku oblečení a obchod s teniskami, takže nepřekvapí, že si můžu tyhle boty koupit. Mám už hodně párů tenisek, které v Česku vlastní málokdo. Před třemi lety jsem dokonce začal o teniskách natáčet videa na YouTube pod označením Charlie's Factory. Postupně jsem vybudoval velkou sbírku tenisek (určitě přes 40 párů), do které patří i z jedny nejznámějších bot světa Air MAG 2011 z filmu Back to the Future. Jo, právě tyhle boty mám na hlavě na obálce knížky.

A protože jsem svou sbírku rozšířil už o spoustu tenisek, které jsou ve sneakers komunitě respektované, tak mě začalo sledovat mnoho lidí, kteří sdílejí stejnou vášně. Chtěl jsem, aby se víc lidí o téhle kultuře mohlo něco dozvědět, protože je to moje vášně a komunita okolo sneakers je opravdu zajímavá. Řekl bych, že i s mojí pomocí jsme dnes v Evropě jedním ze států, kde se lidé nejvíce zajímají o sneakers, sbírají je a samozřejmě je i nosí. Možná právě proto je u nás – v tak malém státě – 130 obchodů prodávajících limitované boty, což mi přijde už úplně šílené!

Z těchto důvodů mě oslovilo nakladatelství s nabídkou, abych napsal knížku – i oni pochopili, že SNEAKERS jsou jednoznačně novodobý fenomén, který zasahuje všechny věkové skupiny. A já bych vám teď rád předal všechny své vědomosti a poskytl vám co nejdetailnější vhled do tohoto nového světa. Abyste i vy mohli být SNEAKERHEADS – fanatici do sneakers. Jasně, je to zvláštní pojem... součást slangu komunity kolem sneakers. Tahle subkultura má své zvláštnosti včetně jazyka a byl bych rád, kdybyste porozuměli i jemu. Mimochodem, pokud by vám bylo jakékoliv slovo nejasné, na konci knížky najdete glosář.

KDE VLASTNĚ TENHLE FENOMÉN ZAČAL A JAKOU MÁ HISTORII? POKUD JSTE PŘIPRAVENI, TAK SE DO TOHO MŮŽEME VRHNOUT!

ZAČÁTEK FENOMÉNU SNEAKERS

Pokusím se vám předat vše, co jsem se za poslední roky o sneakers naučil, a popsat, jak tento fenomén vnímám. Určitě si rozebereme i to, jak na teniskách vydělat a jak poznat, která teniska bude dropovat a bude stát za to. Já jsem aktuálně v bodě, kdy mi tenisky vydělávají peníze – a vám mohou také. Můžete tuto knihu proto brát taky jako návod na to, jak začít prodávat limitované sneakers. Nejdřív je ale zapotřebí celému fenoménu dobře porozumět. A to znamená poznat i jeho historii. Kde se vlastně objevily první sneakers?

Za první „moderní“ tenisky bývají považovány conversky z roku 1917. V tu dobu naprosto inovativní a nevídaná teniska. Kotníková bota, kterou určitě dnes všichni znáte. Byly to jednoduché boty, a tak se staly trendy poměrně rychle.

SNEAKERS, KTERÉ TO CELÉ ODSTARTOVALY...

Dalším mezníkem je přelom let 1948 a 1949: po rozchodu bratří Dasslerů vznikají značky *Puma* a *Adidas*, z nichž se stávají největší konkurenti – nejprve sami sobě, později i značkám, jako je *Nike*, *Converse* a respektive všem dalším přicházejícím na trh s teniskami. Mimochodem: zajímavostí je, že zaměstnanci uvedených firem v samotných počátcích rozdávali tenisky na nošení svým kamarádům z „hoodu“ – právě takto se povědomí o teniskách šířilo mezi lidmi.

V letech 1972 a 1984 vycházejí u Nike nejprve první běžecké boty a posléze „Air Jordan“ s pořadovým číslem 1. Právě tato teniska znamenala revoluci. Značka Nike, která se dosud soustředila převážně na běžecké boty, navázala spolupráci s největším basketbalovým talentem té doby, Michaellem Jordanem. První Jordany byly v barevném provedení „Bred“ – termín odkazuje na zkratku slov černá a červená („black, red“). Teniska na sebe upoutala velkou pozornost nejen svou nadčasovostí, ale i kontroverzí týkající se pravidel NBA. Použité barvy, tedy černá a červená, v této kombinaci a rozložení nebyly dle oficiálních pravidel NBA povoleny, a tak musel Michael Jordan za každý zápas, který v těchto teniskách odehrál, zaplatit pokutu. Postihy ale za Michaela platila Nike, Jordan hrající v jejích botách byl důležitou součástí firemního marketingu. Toto mi i s odstupem let přijde jako geniální tah. Za každý zápas musela společnost zaplatit pokutu 5 000 amerických dolarů, jenže o jejích teniskách se mluvilo pořád a v celé NBA.

V následujících letech se začal, hlavně mezi mladými, prosazovat hip-hop – převážně ten z chudších oblastí, jako je třeba Compton, čtvrt v Los Angeles. Ruku v ruce s tím se na trhu objevily nové tenisky a nové trendy v oblečení. Lidé se chtěli oblékat jako rappeři a další frajeři, kteří se dokázali vypracovat ze svého hoodu. V roce 1999 tak například vychází vysoké provedení tenisky „Nike Dunk“ v barevné variantě „Wu-Tang“ – na její tvorbě se podílela samozřejmě slavná skupina Wu-Tang Clan.

Po roce 1986 vycházelo téměř pravidelně každý rok jedno nové provedení „Jordanů“, vždy s následujícím pořadovým číslem, tedy od Jordan 2 až po Jordan 15, které se na trh dostaly v roce 2000. Vycházely samozřejmě i tenisky mimo tuto řadu, ale lidi je ještě nesbírali tolik, jak to můžeme vidět v dnešní době (byť i jen s cílem vystavit si je na policičku). Primárně se všechny nosily anebo se v nich hrál basket.

SAMMY BROS.
SPORTS DEPOT
1222 JEN BURNHAM AVE
ANN ARBOR MI 48106

111801

INVOICE

DATE 8/30/86

CUSTOMER'S ORDER NO.

NAME *Paul L.*

ADDRESS

CITY, STATE, ZIP

SOLD BY

CASH

C.O.D.

CHARGE

ON ACCT

MOSE. RETD.

PAYD OUT

DESCRIPTION

PRICE

AMOUNT

2 AIR JORDAN
3 BASKETBALL SHOES
4
5
6
7
8
9
10

Paid Cash
FINAL SALE !!

⁹⁹
PAID

RECEIVED BY

Leah N

KEEP THIS SLIP FOR REFERENCE

A-1702
7-40000

NIKE SB DUNK LOW PRO QS
WHITE/UNIVERSITY GOLD
BLANC/OR UNIVERSITE

9	UK 8	cm 27
	EUR 40.5	EUR 42.5

NIKE

10.5	UK 8	cm 27.5
	EUR 40.5	EUR 42.5

CU3244 100

9⁵ AIR JORDAN 4
BLACK/RED-CEMENT
NOIR/GRIS CIMENT

11	UK 8.5	cm 43
	EUR 27.5	EUR 41

308497

JORDAN

Tohle všechno se ale začalo měnit na přelomu tisíciletí, konkrétně v letech 1999–2001. Tehdy se objevil tzv. Co.JP neboli Concept Japan. Jednalo se o speciální edici tenisek určených výlučně pro ekonomicky silný japonský trh. Program spustila samotná značka Nike, jeho součástí byly nízké „Dunky“ a potom následovaly „Air Force 1“. A právě kolem těchto vydání, hlavně díky jejich limitovanosti, se začíná formovat první sběratelská vášeň lidí k teniskám. Zvláště k tomu přispěly zmíněné „Jordan 1“ v provedení Co.JP – tyhle boty prostě vyčnívaly z řady nejvíc.

V roce 1999 vzniká první komunitní web *NikeTalk*, který je spuštěný dodnes. Lidé si tam psali o ještě nevydaných, na trhu nových i starých teniskách. Dneska samozřejmě máme k dispozici spoustu platforem, kde si můžeme zjistit, které tenisky budou vycházet, a to často skoro rok dopředu. Tehdy se na webu *NikeTalk* scházeli jen opravdoví nadšenci, aby spolu sdíleli svoji vášeň. V roce 2003 se pak objevil web *SoleCollector*, poskytující zpravodajství ohledně sneakers – vzniklo konečně místo, které široké veřejnosti dávalo povědomí o teniskách.

V průběhu následujícího roku se Nike spojilo se značkou *Supreme* a jako hlavní výsledek své kolaborace představili model „SB Dunků“ – tenisky určené primárně na skejt. *Supreme* je značka, která pochází z New Yorku a původně byla zaměřena primárně na skejťáky. Byla známá svými dropy, kdy prodávala oblečení, na něž se stály masivní fronty – protože bylo limitované. Lidé oblečení koupili a prodávali jej následně na sekundárním trhu. Spojení *Supreme* a Nike bylo velkým momentem. V tomto bodě, jak se domnívá spousta pozorovatelů, vznikl opravdový širší zájem o sběratelství tenisek a začala se tvořit související, nazvěme to tak, kultura. Jak už jsem zmiňoval, předcházející „Jordan“ anebo třeba „Air Forcy“ lidi sice hodně a rádi nosili, ale ještě se to nedalo nazvat klasickým sbíráním.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Sneakerhead***.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.